

בכל מערבין פרק שלישי עירובין

מפני נחש שבו. פ"ה ארס של שרף צלל ור"ח פי העמוד שצמחו שמתעגל צמחו כמין גבעול ומתקבלין בו זרע הצלל אותו העמוד נקרא נחש של צלל: **הבא** שבר איקרי. ואפ"ה פוסל המקוה והא דלאמר צפ"ק דמכות ^(א) לדין מנוג אינו פוסל את

^(א) דלא אצלל זרעו. אלא גדלו זרע ויש להן ארסן צללל: נחש שבו. ארס שרף הצלל: ופוסל את המקוה. כשאר מים שאובין: **מקוקף** לה רב כהנא מה בין זה למהי אכע. ופשיטא דפוסל: **שיכרא מיקרי** וסד"א אין עליו סם מים: פרוין ריבועי שיכרא. תרי לוגין דלוג רובע קב: **המוליא** יין. צבצבת: **כדי מויגא פוס**. כמו שנותנין יין חי צכוס כדי למוגא צמיס:

רובע רביעי. רובע לוג יין חי: **וקסני סיפא**. דהמוליא יין ושאר כל המשקין הולאתן צרביעית דהיינו לוג: **ומדהסס**. צהולאת שבת צעינן על חד דיין ארבע דשיכרא דביין מני רובע רביעית וזשאר כל המשקין מני רביעית: **הא נמו**. גבי עירוב צעינן ארבע וחמור רב לעיל ונ"ל מערבין צמי רביעיות יין אלמא דשיכרא תרי לוגי צעינן: **דסי פסא**. של רביעית לוג שרף צבצבת וקסא פשיטא וסמקין עלייהו: **אנל גרוגרות**. של תרומה שצוגג: **בוזא**. צשוה זוז: **וקא משלס** ליה. תמריס היקריס מגרוגרות ולא שילס לו לפי מדה אלא לפי דמיס: **אלמא סמריס עדיפי**. ומנן לעיל גבי עני צגורין קב גרוגרות וחמור רב וכן לעירוב ור"ח תמריס דודאי סגי לכו צבתי: **איל** אצוי. מהא לא תשמע דתמריס עדיפי לעולם גרוגרות עדיפי ולפי דמיס משלס ומאי צבכה דקפיץ עליה זבינא לוקחיס ולענין עירוב צעינן טפי מקב: **שסיפא**. מאלל שעושין מקמח לתוך התבשיל: **שרגושי**. תרודין: **כיסני**. קליות: **צוני**. מדות: **מתצבא**. דלאה: **כצוי דרעייא** דניסן. צפיעי צק: **סוגיי דערבא**. קיסמין של ערבה: **ונכציה**. יעשה מהן גחלת וילאה צהן אותו צשר וניכול: **חמרא מרקא**. יין מווג: **כדי לאכול** בו. כל שהוא לפתן שיבור עילויהו תמריס בכמה אמר רב יוסף תמריס קב אמר רב יוסף מנא אמינא לה ^(א) דתניא אבל גרוגרות ושילם תמריס תבא עליו ברכה היכי דמי אילימא לפי דמיס דאכל מיניה בוזא וקא משלם ליה בוזא מאי תבא עליו ברכה בוזא אבל בוזא קא משלם אלא לאו לפי מדה דאכל מיניה גריוא דגרוגרות דשויה זוזא וקא משלם ליה עליו ברכה אלמא תמריס עדיפי אמר ליה אבוי לעולם דאכל מיניה בוזא וקא משלם ליה מדי דקפיץ עליה זבינא וקא משלם ליה מדי דקפיץ עליה תרי בוני דפומבדיתא ^(א) אמר אבוי אמרה לי אם הני כסאני מעלו לליבא ומבטלי מחשבתיא ואמר אבוי אמרה לי אם הני כסאני מעלו לליבא ולייתי בישרא דאטמא ימינא דדיכרא ולייתי כבווי דרעיתא דניסן ואי ליבא כבווי דרעיתא לייתי סוגיי דערבתיא וניכבתיא וניכול ונשתי בתריה חמרא מרקא: אמר רב יהודה אמר שמואל ^(א) כל שהוא לפתן כדי לאכול בו כל שאינו לפתן כדי לאכול הימנו בשר חי כדי לאכול הימנו בשר צלי רבה אמר ^(א) כדי לאכול בו ורב יוסף אמר כדי לאכול הימנו אמר רב יוסף מנא אמינא לה דהני פרסאי אכלי ^(א) טבבהי בלא נהמא אמר ליה אבוי ^(א) ופרסאי הוו ^(א) רובא דעלמא ^(א) והתנן ^(א) בגדי עניים לעניים ^(א) בגדי עשירים לעשירים ^(א) אבל

^(א) דלא ^(א) אבציל זרתא אבל ^(א) אבציל זרתא לית לן בה אמר רב פפא לא אמרן אלא דלא אישתי שיכרא אבל אישתי שיכרא לית לן בה תנו רבנן לא יאכל אדם בצל מפני ^(א) נחש שבו ומעשה ברבי חגינא שאכל חצי בצל וחצי נחש שבו וחלה ונזה למות ובקשו חבריו רחמים עליו וחיה מפני שהשעה צריכה לו: א"ר זירא אמר שמואל שבר מערבין בו ^(א) ופוסל את המקוה בשלשת לוגין ^(א) מתקוף לה רב כהנא פשיטא וכי מה בין זה למהי צבע ^(א) דתנן רבי יוסי אומר ^(א) מי צבע פוסלין את המקוה בשלשת לוגין אמרי התם מוא דצבעא מיקרי הכא שיכרא איקרי ובכמה מערבין סבר רב אחא בריה דרב יוסף קמיה דרב יוסף למימר בתרין רבעי שכרא ^(א) כדתנן ^(א) המוציא יין כדי מויגת הכוס ותני עלה כדי מויגת כוס יפה מאי כוס יפה כוס של ברכה ואמר ר"נ אמר רבה בר אבוב כוס של ברכה צריך שיהא בו רובע רביעית כדי שימוגנו ויעמוד על רביעית וכדרבא ^(א) דאמר רבא כל חמרא דלא דרי על חד תלת מוא לאו חמרא הוא וקתני סיפא ושאר כל המשקין ברביעית וכל השופכין ברביעית מדהתם על חד ארבע הכא נמי על חד ארבע ולא היא התם הוא דבציר מהכי לא חשיב ^(א) אבל הכא ^(א) לא דעבידי אינשי דשתו כסא בצפרא וכסא בפניא וסמכי עילויהו תמריס בכמה אמר רב יוסף תמריס קב אמר רב יוסף מנא אמינא לה ^(א) דתניא אבל גרוגרות ושילם תמריס תבא עליו ברכה היכי דמי אילימא לפי דמיס דאכל מיניה בוזא וקא משלם ליה בוזא מאי תבא עליו ברכה בוזא אבל בוזא קא משלם אלא לאו לפי מדה דאכל מיניה גריוא דגרוגרות דשויה זוזא וקא משלם ליה עליו ברכה אלמא תמריס עדיפי אמר ליה אבוי לעולם דאכל מיניה בוזא וקא משלם ליה מדי דקפיץ עליה זבינא וקא משלם ליה מדי דקפיץ עליה תרי בוני דפומבדיתא ^(א) אמר אבוי אמרה לי אם הני כסאני מעלו לליבא ומבטלי מחשבתיא ואמר אבוי אמרה לי אם הני כסאני מעלו לליבא ולייתי בישרא דאטמא ימינא דדיכרא ולייתי כבווי דרעיתא דניסן ואי ליבא כבווי דרעיתא לייתי סוגיי דערבתיא וניכבתיא וניכול ונשתי בתריה חמרא מרקא: אמר רב יהודה אמר שמואל ^(א) כל שהוא לפתן כדי לאכול בו כל שאינו לפתן כדי לאכול הימנו בשר חי כדי לאכול הימנו בשר צלי רבה אמר ^(א) כדי לאכול בו ורב יוסף אמר כדי לאכול הימנו אמר רב יוסף מנא אמינא לה דהני פרסאי אכלי ^(א) טבבהי בלא נהמא אמר ליה אבוי ^(א) ופרסאי הוו ^(א) רובא דעלמא ^(א) והתנן ^(א) בגדי עניים לעניים ^(א) בגדי עשירים לעשירים ^(א) אבל

הגהות הב"ח

^(א) נמי מתקף לה רב כהנא וכו' מהי כלי ומינת פשיטא ממתק: ^(א) רש"י ד"ה דלא אבציל זרתא גלה גלה לורת צלל ועוד יש להן ארס סד"א:

גליון הש"ס

^(א) דלא אבציל זרתא. עין מ"ט פ"ו מ"ד דשבת: שם אבציל. תוס' חולין נ"ג פ"ג ד"ה וכו' הנהי להס הגירסא כאן אפילו וכתבו דהו כמו אבציל:

מוסף רש"י

המוציא יין. מהי מויגת הכוס. כשיעור שנותנין יין חי לתוך כוס להוסף עליו מים כהלכתו ולמוג אותו כהן (שבת נ"ו): כוס של ברכה. מילת המון שגלוייהו תמריס יפסחו דלמחרין צככות (נ"א). עיטור ועיטוף הדיקה ושטיפה בו ומלל צריך שיהא בו רובע רביעית. יין חי רובע של רביעית הלוג. גרוגרות. מלמס יבשם ושילם תמריס. חשופים מתמריס דמיהס מרוביס (פסחים ל"ב). שתייתא. מאלל העשו מקמח קליות עמינא צמור צמד ששפליס לחיס (ברכות ח"ח). כסאני מעלו לליבא. קליות יפין ללג (ברכות ח"א).

רבינו הגנאל

עליו ברכה. ונדחת זו הדיקה שלו. פי שתייתא. אטוק. תרין שרגושי. הן מירות קטנות אינן ידועות עכשיו. כיסאני תרי כוני. כוני נמי מירות הן. כדגריסין כתיבות פרוק (אלמנה ניונות' ^(א)) כונא בפרוטה. ואינו מיני תרוגיאו. כדתיא בתוספתא בברכות הביאו לפני מיני תרוגיאו מברך עליהן בורא מיני כסנין. פי (עובדא) (בשריא) דאטמא אבר הירך. חמרא מרקא. השוקט על שמריו כתיבוב ולא הורק מבלי אל כלי. אמר רב יהוד' שמואל כל חמרא שהוה כדי לאכול בו ב' סעודות. וכל הנאכל כמות שהוא כדי לאכול בו ב' סעודות. וכל הנאכל בו ב' סעודות. בשר חי כדי לאכול הימנו, בשר חי כדי לאכול הימנו, שתי סעודות. בשר חי כדי לאכול הימנו, שתי סעודות. בשר צלי. בלא נהמא. ואקשי רב וכן לעירוב. וסבר תמרי דרדיפי הן לא כל שכן. ומנא אמינא לה. דתניא אכל גרוגרות ושילם תמריס חמרא תבא

רבינו הגנאל

שבר מערבין בו ופוסל את המקוה בני לוגין. עיקר דיליה במסכת מקואות. ר' אליעזר אומר רביעית מים שאובין [בתחילה פוסלין את המקוה ושלשת לוגין על פני המים והחמים אומרים] בין בתחילה בין בסוף שיעור בני לוגין. ובמסכת עירובין בפרק א' העירו מפי פכ"צ סוף ואלטילין ששלשה לוגין מים שאובין פוסלין המקוה, ויאתה בגמ' ביציאות השבת. תרין כוני היא שמה שלמדיה, ויאתה בכתיבות בפרק אלמנה ניונות, באהרא דכילי בכונא כונא כונא בפרוטה.

רבינו הגנאל

דלא אבציל זרתא. אבל אבציל זרתא לית לן בה אמר רב פפא לא אמרן אלא דלא אישתי שיכרא אבל אישתי שיכרא לית לן בה תנו רבנן לא יאכל אדם בצל מפני ^(א) נחש שבו ומעשה ברבי חגינא שאכל חצי בצל וחצי נחש שבו וחלה ונזה למות ובקשו חבריו רחמים עליו וחיה מפני שהשעה צריכה לו: א"ר זירא אמר שמואל שבר מערבין בו ^(א) ופוסל את המקוה בשלשת לוגין ^(א) מתקוף לה רב כהנא פשיטא וכי מה בין זה למהי צבע ^(א) דתנן רבי יוסי אומר ^(א) מי צבע פוסלין את המקוה בשלשת לוגין אמרי התם מוא דצבעא מיקרי הכא שיכרא איקרי ובכמה מערבין סבר רב אחא בריה דרב יוסף קמיה דרב יוסף למימר בתרין רבעי שכרא ^(א) כדתנן ^(א) המוציא יין כדי מויגת הכוס ותני עלה כדי מויגת כוס יפה מאי כוס יפה כוס של ברכה ואמר ר"נ אמר רבה בר אבוב כוס של ברכה צריך שיהא בו רובע רביעית כדי שימוגנו ויעמוד על רביעית וכדרבא ^(א) דאמר רבא כל חמרא דלא דרי על חד תלת מוא לאו חמרא הוא וקתני סיפא ושאר כל המשקין ברביעית וכל השופכין ברביעית מדהתם על חד ארבע הכא נמי על חד ארבע ולא היא התם הוא דבציר מהכי לא חשיב ^(א) אבל הכא ^(א) לא דעבידי אינשי דשתו כסא בצפרא וכסא בפניא וסמכי עילויהו תמריס בכמה אמר רב יוסף תמריס קב אמר רב יוסף מנא אמינא לה ^(א) דתניא אבל גרוגרות ושילם תמריס תבא עליו ברכה היכי דמי אילימא לפי דמיס דאכל מיניה בוזא וקא משלם ליה בוזא מאי תבא עליו ברכה בוזא אבל בוזא קא משלם אלא לאו לפי מדה דאכל מיניה גריוא דגרוגרות דשויה זוזא וקא משלם ליה עליו ברכה אלמא תמריס עדיפי אמר ליה אבוי לעולם דאכל מיניה בוזא וקא משלם ליה מדי דקפיץ עליה זבינא וקא משלם ליה מדי דקפיץ עליה תרי בוני דפומבדיתא ^(א) אמר אבוי אמרה לי אם הני כסאני מעלו לליבא ומבטלי מחשבתיא ואמר אבוי אמרה לי אם הני כסאני מעלו לליבא ולייתי בישרא דאטמא ימינא דדיכרא ולייתי כבווי דרעיתא דניסן ואי ליבא כבווי דרעיתא לייתי סוגיי דערבתיא וניכבתיא וניכול ונשתי בתריה חמרא מרקא: אמר רב יהודה אמר שמואל ^(א) כל שהוא לפתן כדי לאכול בו כל שאינו לפתן כדי לאכול הימנו בשר חי כדי לאכול הימנו בשר צלי רבה אמר ^(א) כדי לאכול בו ורב יוסף אמר כדי לאכול הימנו אמר רב יוסף מנא אמינא לה דהני פרסאי אכלי ^(א) טבבהי בלא נהמא אמר ליה אבוי ^(א) ופרסאי הוו ^(א) רובא דעלמא ^(א) והתנן ^(א) בגדי עניים לעניים ^(א) בגדי עשירים לעשירים ^(א) אבל

רבינו הגנאל

על פני המים והחמים אומרים] בין בתחילה בין בסוף שיעור בני לוגין. ובמסכת עירובין בפרק א' העירו מפי פכ"צ סוף ואלטילין ששלשה לוגין מים שאובין פוסלין המקוה, ויאתה בגמ' ביציאות השבת. תרין כוני היא שמה שלמדיה, ויאתה בכתיבות בפרק אלמנה ניונות, באהרא דכילי בכונא כונא כונא בפרוטה.

^(א) נראה שחסי דבתי רבנו ויל' פ"ה אלא צלל מפני נחש פי' נחש וכו'. ^(ב) דף נ"ג: בונא בנאל.